

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ĮRODYMAI IR ĮRODINĖJIMAS CIVILINIAME PROCESE	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Eglė Zemlytė Kitas (-i): asist. dr. Jurgis Bartkus	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra; Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 311 kab., tel. (8 5) 2366170, el. paštas: ptkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Įsankstiniai reikalavimai: Civilinė teisė. Bendroji dalis; Civilinė teisė. Daiktinė teisė; Civilinė teisė. Prievolių teisė I-II d.; Civilinio proceso teisė I-II d., Arbitražo teisė.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Studijų dalykas yra skirtas suteikti žinių apie įrodymus ir įrodinėjimo procesą civiliniame procese, ugdyti gebėjimus kritiškai analizuoti su tuo susijusias praktines ir teorines problemas, pateikti jų sprendimo būdus. Studentams suteikiamos žinios ir ugdomi gebėjimai, kurie leidžia veiksmingai dalyvauti įrodinėjimo procese ginčus nagrinėjančioje institucijoje, suvokti ir aiškinti įrodinėjimo proceso ypatumus, atskirų įrodymų specifiką, tinkamai pasirinkti, surinkti ir pateikti įrodymus ginčus nagrinėjančiai institucijai.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - Žinos įrodymų ir įrodinėjimo civiliniame procese teisinį reguliavimą, aktualią teismų praktiką, teisės doktrinos pozicijas bei įvairius tarpdisciplininius įrodinėjimo civiliniame procese aspektus;	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
- Žinos pagrindinius įrodinėjimo civiliniame procese aspektus tiek kontinentinės teisės, tiek bendrosios teisės tradicijoje.	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas,	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)

	diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	
- gebės tinkamai taikyti ir aiškinti teisės normas, reguliuojančias įrodymus ir įrodinėjimą Lietuvos Respublikos civiliniame procese, sistemiškai analizuoti ir vertinti su tuo susijusių teismų praktiką ir teisės doktriną;	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
- suvoks įrodinėjimo proceso svarbą, teismo ir proceso dalyvių vaidmenį jame, šio proceso loginius ir psichologinius dėsningumus, ypatumus;	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
- gebės savarankiškai analizuoti įrodymus, juos kritiškai vertinti, gebės palyginti atskirų įrodinėjimo priemonių specifiką;	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
- gebės kritiškai (ir savikritiškai) mąstyti, sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę raštu ir žodžiu bei vertinti su įrodinėjimo procesu susijusias teises ir praktines problemas;	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
- gebės analizuoti civilinio proceso praktines situacijas, tinkamai kvalifikuoti įrodinėjimo proceso teises ir praktines problemas studijuojamo dalyko klausimais.	1) Paskaitos (su įrodinėjimu civiliniame procese susijusios problematikos dėstymas, problemų kėlimas ir sprendimas, studentams prieš kiekvieną paskaitą pateikiama privaloma paskaitai perskaityti literatūra bei teismų praktikos nutartys) 2) Savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisinės literatūros skaitymas ir analizavimas, teismų praktikos analizė, teisinės nuomonės,	1) Egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas) 2) Koliokviumas (atviro tipo klausimai ir praktinių situacijų sprendimas), 3) Darbas paskaitų ir pratybų metu (teisinės nuomonės

	įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, rengimas) 3) Pratybos (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus, pristatymas, diskusija, darbas sniego gniūžtės (snowballing) grupelėse, minčių lietus).	rengimas ir pristatymas, dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu)
--	--	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
1. Įrodinėjimo samprata civiliniame procese, istorinės įrodinėjimo kaitos apžvalga.	2						2	5
2. Įrodinėjimo tikslas ir dalykas.	4			2			6	8
3. Įrodinėjimo standartas, našta ir runginasis įrodinėjimo procese.	4			2			6	8
4. Įrodymų samprata, sąsajumas ir leistinumas.	4			2			6	8
5. Šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimai, liudytojų parodymai.	2			2			4	6
6. Rašytiniai įrodymai.	2			2			4	7
7. Daiktiniai įrodymai.	2						2	5
8. Ekspertų išvados.	2			2			4	15
9. Nuotraukos, vaizdo ir garso įrašai, elektroniniai duomenys, apžiūros protokolai.	2			2			4	5
10. Įrodymų surinkimas, pateikimas, tyrimas ir vertinimas.	4			2			6	7
11. Įrodinėjimo atskirų bylų kategorijose ypatumai.	4						4	11
Iš viso	32			16			48	85

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas paskaitų ir pratybų metu	40	Semestro metu	Darbo paskaitų ir pratybų metu įvertinimas susideda iš: 1. Atliktų rašytinių užduočių (teisinės nuomonės, įvertinančios su įrodymais susijusius klausimus). Rašytinė užduotis vertinama 1-10 balų sistemoje: 1. Iki 1 balo už rašytinės užduoties struktūrą ir apimtį (struktūra aiški ir logiška, mokslinis stilius, tinkamas citavimas, laikomasi Teisės fakultete galiojančių rašto darbų rengimo reikalavimų); 2. Iki

			6 balų už rašytinės užduoties turinį (analizė išsami, sistemiška, pateikiami tinkami argumentai, informacija išbaigta); 3. Iki 1 balo už rašytinėje užduotyje naudojamus šaltinius (remiamasi nacionalinės, ES ar tarptautinės teisės normomis, įvairių valstybių teismų praktika ir teisės doktrina); 4. Iki 2 balų už užduoties pristatymą paskaitų metu (mintys dėstomos aiškiai ir logiškai, pateikiama argumentuota pozicija, aiškiai ir argumentuotai atsakoma į klausimus). Rašytinės užduotys sudaro 20 procentų iš 40 procentų galimų už darbą paskaitų ir pratybų metu. 2. Tiesioginio dalyvavimo paskaitose ir pratybose (dalyvavimas diskusijose, atsakymai į klausimus paskaitų ir pratybų metu). Tiesioginis dalyvavimas sudaro 20 procentų iš 40 procentų galimų už darbą paskaitų ir pratybų metu.
Kolokviumas	10	Semestro viduryje	Koloviumas vykdomas raštu pateikiant studentams du atviro pobūdžio teorinius klausimus ir vieną praktinę situaciją. Studentai turi pademonstruoti žinias ir jų pagrindu susiformuotą įrodymų ir įrodinėjimo civiliniame procese problematikos suvokimą, vertinami gebėjimai aiškinti ir taikyti įrodinėjimą reglamentuojančias teisės normas (remtis teismų praktika, teisės doktrina ir kitais teisės šaltiniais). Vertinant atsižvelgiama į atsakymų išsamumą ir argumentavimą, atsižvelgiama ar nuosekliai ir aiškiai išdėstyta visa informacija, identifikuota ir įvertinta esama teorinė ir praktinė problematika, nurodyti visi aktualūs šaltiniai. Teorinio pobūdžio klausimų vertinimas lemia 2/3, praktinių situacijų sprendimo - 1/3 bendro kolokviumo įvertinimo. Kolokviumas vertinamas pagal 1-10 balų sistemą.
Egzaminas	50	Semestro gale	Egzaminas vykdomas raštu pateikiant studentams du atviro pobūdžio teorinius klausimus ir vieną praktinę situaciją. Studentai turi pademonstruoti žinias ir jų pagrindu susiformuotą įrodymų ir įrodinėjimo civiliniame procese problematikos suvokimą, vertinami gebėjimai aiškinti ir taikyti įrodinėjimą reglamentuojančias teisės normas (remtis teismų praktika, teisės doktrina ir kitais teisės šaltiniais). Vertinant atsižvelgiama į atsakymų išsamumą ir argumentavimą, atsižvelgiama ar nuosekliai ir aiškiai išdėstyta visa informacija, identifikuota ir įvertinta esama teorinė ir praktinė problematika, nurodyti visi aktualūs šaltiniai. Teorinio pobūdžio klausimų vertinimas lemia 2/3, praktinių situacijų sprendimo - 1/3 bendro egzamino įvertinimo. Egzaminas vertinamas pagal 1-10 balų sistemą.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
DRIUKAS, A.; VALANČIUS, V.	2006	Civilinis procesas: teorija ir praktika: vadovėlis	t. 2	Vilnius: Teisinės informacijos centras
MIKELĖNAS, V.; NEKROŠIUS, V.; TAMOŠIŪNIENĖ, E.; VĖBRAITĖ, V.; DRIUKAS, A.; SIMAITIS, R.; BRAZDEIKIS, A.; BARAKAUSKAS, S.	2020	Civilinio proceso teisė. Bendroji dalis. 1 knyga		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
	2004	Lietuvos Respublikos teismų praktikos, taikant Civilinio proceso kodekso normas, reglamentuojančias įrodinėjimą, apžvalga	Nr. 22	Teismų praktika, Vilnius: Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
NEKROŠIUS, V.	2005	Lietuvos Aukščiausiojo Teismo senato nutarimo „Dėl Civilinio proceso kodekso normų, reglamentuojančių įrodinėjimą, taikymo teismų praktikoje“ teorinė ir praktinė analizė.	Nr. 3.	Vilnius: Justitia

MACHOVENKO, J.	2005	Įrodymai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teisėje	Nr. 55	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
KOSAITĖ-ČYPIENĖ, E.	2008	Įrodinėjimo proceso teisinis reglamentavimas romėnų teisėje ir jo įtaka Lietuvos ir Švedijos civiliniam procesui	Nr. 10(112)	Jurisprudencija
NEKRAŠAS, E.	1993	Filosofijos įvadas		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
SUMMERS, R.	1999	Formal Legal Truth and Substantive Truth in Judicial Fact-Finding – Their Justified Divergence in Some Particular Cases	Vol. 18, No. 5	Law and Philosophy
NEKROŠIUS, V.	2002	Civilinis procesas: koncentruotumo principas ir jo įgyvendinimo galimybės		Vilnius: Justitia
TEREBEIZA, Ž.	2011	Tiesos nustatymo problema šiuolaikiniame civiliniame procese	3(3)	Socialinių mokslų studijos
CLERMONT, K. M., SHERWIN, E.	2002	A Comparative View of Standards of Proof	Paper 222	Cornell Law Faculty Publications
BRINKMANN, M.	2004	The Synthesis of Common and Civil Law Standard of Proof Formulae in the ALI/UNIDROIT Principles of Transnational Civil Procedure	Vol. 9, Issue 4	Uniform Law Review
TEREBEIZA, Ž.	2010	Įrodinėjimo našta ir pareiga	Nr. 2(6)	Vilnius: Socialinių Mokslų Studijos
NEKROŠIUS, V.	2017	E. Vaskovskis apie civilinio proceso tikslus ir principus	t. 102	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
BARTKUS, J.	2021	Įrodymų leistinumų reikšmė Lietuvos civiliniame procese	t. 119	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
BARTKUS, J.	2021	Garso įrašo leistinumas Lietuvos civiliniame procese ir arbitraže	t. 120	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
NUNNER-KRAUTGASSER, B., ANZENBERGER, P.	2016	Inadmissible Evidence: Illegally Obtained Evidence and the Limits of the Judicial Establishment of the Truth. In Vesna Rijavec, Tomaž Keresteš, Tjaša Ivanc. Dimensions of Evidence in European Civil Procedure		The Netherlands: Kluwer Law International BV
MACHOVENKO, J.	2004	Liudytojai ir priesaikos pagalbininkai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje	t. 51	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
VOET, S.	2016	Experts. Iš: Vesna Rijavec, Tomaž Keresteš, Tjaša Ivanc. Dimensions of Evidence in European Civil Procedure		The Netherlands: Kluwer Law International BV
GABOARDI, M.	2018	How Judges Can Think: The Use of Expert's Knowledge as Proof in Civil Proceedings	18(1)	Global Jurist
KLICH, A.	2019	Admissibility of the Use of Electronic Means of Evidence Obtained Unlawfully in a Civil Proceeding	t. 113	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
TEREBEIZA, Ž.	2007	Laisvas įrodymų vertinimas civiliniame procese: teoriniai ir praktiniai aspektai	Nr. 5(95)	Vilnius: Jurisprudencija
SLADIC, J., UZELAC, A.	2016	Assesment of Evidence. In Dimensions of Evidence in European Civil Procedure		The Netherlands: Kluwer Law International BV
Papildoma literatūra				
DAMAŠKA, M. R.	2019	Evaluation of Evidence: Pre-Modern and Modern Approaches		Cambridge University Press
MIKELĖNAS, V.	2005	Įrodymų pakankamumo problema civiliniame procese		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
NEKROŠIUS, V.	1999	Oficialūs rašytiniai įrodymai civiliniame procese	t. 33(4).	Teisė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

HWANG, M.	2010	Ten Questions Not to Ask in Cross-Examination in International Arbitration. In: The Art of Advocacy in International Arbitration.	2nd edition	Juris Net
DAMAŠKA, M. R.	1997	Evidence Law Adrift		Yale University Press